

men er de hand Gods in zag en dit aan hun meerdere levenskracht toe te schrijven, beschuldigden de Joden, dat zij de bronnen vergiftigd hadden. De haat was zóó vreeselijk, dat er ook honderdduizenden Joden als slachtoffers vielen. Eerst later zag men in, dat de Joden veel minder valbaar waren voor allerlei besmettelijke ziekten als pest, cholera, pokken enz. In Amerika schijnt de tuberculose zelfs veel minder slachtoffers onder de Joden te maken, dan bij anderen.

De vraag is nu, waaruit die sterke voortplanting, dien langeren levensduur en die meerdere onvatbaarheid voor ziekte te verklaren is. Men wees op de taaiheid van het ras. Maar dat zegt niets. De vraag is juist, waarom het Joodsche ras zoo sterk is. Ook de betere levenspositie der Joden biedt geen oplossing, want de meeste Joden behoren tot den geringen stand en leven in slechter levensconditie. De reden ligt zeker in vitale krachten en deugden, waardoor de Jood zich van de niet-Joden onderscheidt.

Een van die zedelijke deugden was het kuische huwelijksleven. Het woord des Heeren in Psalm 127:3: „Ziet de kinderen zijn een erfdeel des Heeren” stond bij de Joden in hooge eere. Een talrijk kroost was langen tijd de trots van Joodsche ouders. En als tweede kwam daarbij de matigheid. Het voorbeeld der Nazireërs als Johannes de Dooper, die geen „wijn noch sterken drank” mochten drinken, heeft ook tal van Joodsche geslachten en families tot matigheid geleid. Van de heersche drinkgewoonten hebben de Joden zich van ouds onthouden. Dat was ook van groote betekenis voor de gezonde ontwikkeling van het nageslacht. Drankmisbruik van de ouders heeft op de gezondheid en den levensduur der kinderen een verwoestenden invloed. De statistiek bewijst het duidelijk, dat uit zulke gezinnen vaak idioten, doofstommen, blinden en tuberculoselidens voortkomen.

Jammer, dat ook onder de Joden, vooral in het Westen van Europa, die voorvaderlijke deugden afnemen. De veerkracht van het Joodsche ras wordt er minder. De vruchtbaarheid der Joden-families neemt af. De Westersche beschaving heeft aan den Jood niet slechts winst, maar ook verlies gebracht. Vooral de rijkere Joden zijn er toe overgegaan als dagelijksche genotmiddelen wijn en bier te gebruiken. Zoo verdwijnt de eenvoud al meer.

Hieruit volgt ook nog, dat wij al die martelingen en al die pogingen om de Joden uit te roeien met beslistheid moeten veroordeelen als in strijd met de bedoeling Gods. Uit het feit, dat God hen tot straf voor hun Messiasverwerping onder de volken verstrooide, volgt niet dat de volken, in wier midden zij als ballingen leven, een vrijbrief ontvingen om nu maar naar willekeur met hen te handelen.

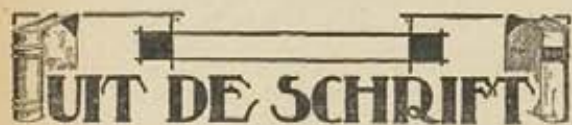
Dit leert de Schrift ons duidelijk. Een voorbeeld ten bewijze. De Babyloniërs (Chaldeërs) waren enerzijds een roede, waarmee de Heere het goddelooze Juda tuchtigde, Hab. 1:6. Maar anderzijds vergoldt de Heere al de boosheid, die de Babyloniërs aan Sion deden, streng. Jer 51:24. De reden hiervan is duidelijk. Babel was 's Heeren tucht-roede over de Joden. Maar het erkende dit zelf niet. Het bedoelde niet Gods werk te doen, maar joeg eigen heerschzuchtige bedoelingen na, en trachtte Juda te vernietigen. Die booze bedoeling heeft de Heere kennelijk vergolden. Babel is ondergegaan en de Joden bestaan nog.

Zoo zien wij ook de verhouding tusschen de Joden en de volken, in wier midden zij thans als ballingen verkeerden. Het feit, dat God de Joden onder de volken verstrooide, geeft aan de volken geen vrijbrief hen uit hun land te bannen.

Met die verstrooiing onder de volken bedoelde de Heere niet de uitroeiing der Joden. Als ballingen blijven zij menschen en moeten zij mensche-waardig behandeld worden. Wanneer een Duitscher een Jood neerslaat is dat moord of doodslag, en in strijd met het 6e gebod. Vernieling van Joodsche zaken en in brand steken van Joodsche huizen en synagogen is in strijd met het 8ste gebod. Als burgers onder de volken hebben zij moreel en politiek recht op bescherming van lijf en goed. Alleen binnen de perken van wet en recht mogen hun verkeerde en zondige praktijken gestraft en aan banden gelegd worden.

Z.

JOH. J.

UIT DE SCHRIFT

Christus' heerlijkheid over den aardschen arbeid Zijner discipelen.

Na dezen openbaarde Jezus Zichzelf wederom den discipelen aan de zee van Tiberias. En Hij openbaarde Zich aldus:

Johannes 21:1.

Aldus...

Ja, hoe openbaart Christus zich hier?

In Zijn opstandingsheerlijkheid voor de praktijk van ons dagelijksch leven.

Want Hij draagt de Koningskroon, ook over het stoffelijke. Hij bevrijdt alle creatuur van den vloek over de zonde. En Hij wil, dat we Zijn

levenskracht óók openbaren in onze maatschappelijke roeping!

Laat ons zien.

Christus laat hier eerst de heerlijkheid van Zijn verrijzenis zien over de smart van den arbeid Zijner discipelen.

Want dat groepje van zeven Apostelen, dat een nacht is gaan visschen, ervaart de smart van den arbeid: ze vangen niets, de netten blijven leeg; kregelig en koud, moe en hongerig komen ze terug-varen naar de kust — en als ze daar in het grijzig ochtendlicht een vreemdeling op den oever zien staan, die hun vraagt: „Kinderkens” (jongens, zouden wij zeggen) „hebt gij niet wat om bij 't brood te eten?” antwoorden ze bits en onvriendelijk: „neen!”

Maar over deze smart van den arbeid glanst de heerlijkheid van den Verrezenen!

Want dat niets-vangen in dezen nacht is maar niet iets toevalligs. Daar staat Jezus achter — vergeet niet, dat het verhaal van dezen somberen, mismoedigen, nachtelijken tocht aldus aanvangt: „En Hij openbaarde Zich aldus”...

Christus wil Zijn discipelen ontdekken aan hun fout.

Die is niet deze, dat ze zijn gaan visschen, zijn gaan werken... maar ligt hierin, dat de discipelen scheiding maken tusschen hun taak als discipelen van Christus, en hun maatschappelijke levensstaak.

Want ze leven niet uit het geloof!

We krijgen uit het verhaal immers den indruk, dat ze het wachten op Jezus min of meer moe zijn: Hij had gezegd: „aldaar zult gij Mij zien!” — maar Hij toéft te komen — nu zeggen ze: laten we maar gaan visschen! en daar ligt de gedachte achter: als Jezus niet komt, moeten we toch den kost verdienen, en de wereld door.

Dat nu is foutief.

Zij leven in dezen gedachtengang, dat de opgestane Heiland alleen maar betekenis heeft voor hun geestelijk leven, maar naar netten en vischvangst, naar dagtaak en dagelijksch brood niet omziet... daar heeft Hij niets mee te maken.

En daar heeft Hij juist ALLES mee te maken.

Om hun dat te leeren, leidt de Verrezenen 't juist zoo, dat zij in dezen verdrietigen nacht niets vangen. Daarin beproeft Hij hen: zij moeten Hem leeren kennen, en de kracht van Zijn opstanding — leeren zien, dat Hij met Zijn vernieuwende kracht heel het samenstel der wereld heeft aangegrepen — daarom is Hij de onzichtbare Stuurman aan het roer geweest, en heeft hun schip geleid naar plaatsen, waar geen scholen visch aanwezig zijn.

— — —

En daarom laat de Opgestane Zijn heerlijkheid ook glanzen over den rijkdom van hun arbeid.

Ge kent het verhaal wel: die vreemdeling daar op den oever geeft het advies, dat als een bevel klinkt: „werpt het net uit aan de rechterzijde van het schip!”

De discipelen dóén het.

Is dat geloofsgehoorzaamheid? Neen, want pas na 't ophalen van het net bemerken ze, dat het Jezus is. Misschien hebben ze wel gedacht, dat die vreemdeling een vakman is. In elk geval, ze dóén het — en nu strekken zich de touwen, met volle zwaarte zinkt het net weg, zwoegend trachten ze het binnen te halen, maar het lukt niet, ze moeten het opgeven.

Hoe licht hier de heerlijkheid van Christus over den aardschen arbeid Zijner discipelen!

In dit teken doet Hij hun den rijkdom van hun aardschen arbeid zien — een rijkdom, welke niet hierin bestaat, dat zij altoos gevulde visschers-pinken en welvoorziene portemonnaies en loonen-de bedrijven bezitten — maar daarin, dat Hij, de Eerstgeborene uit de dooden, ook Koning is der zienlijke schepping. Die heeft Hij mee aangegrepen in Zijn opstandingskracht. Ook den arbeid. Niets staat buiten Hem. Alles dient Hem. Hier een groote school visschen (153!) — of een gezegende handel, een winstgevende zaak, een behoorlijk-gesalarieerde betrekking... daar een vruchteloze vangst, een leeg schip, een gedecimeerd inkomen, een niet-meer-loonnende handel, een met-verlies-werkende zaak...

— — —

Welk een Paaschboodschap juist in onze dagen van drukkende donkerheid — nu de tijd, waarin volop genoten kon worden van de arbeidsvreugde, plaats heeft gemaakt voor een tijd, waarin de smarten van den arbeid steeds zwaarder drukken... waarin sterke, gezonde handen of knappe begaafde hersenen gedwongen worden tot niets-doen.

Het is een tijd, waarin de satan listig fluistert: waar is nu uw levende Heiland? wat hebt ge aan een Zaligmaker, die u paait met een wissel op de eeuwigheid, maar de nijpende broodvraag niet tot oplossing brengt?

Ja, dan komt de satan in het veelkleurig gewaad van het marxisme, en speelt melodien van een komenden heilstand, en van een vernieuwde maatschappij, en van een plan van den arbeid — of hij komt in de schreeuwend-bonte kleeding van het nationaal-socialisme, en strooit kwistig beloften uit, en trekt zielen onder het koningschap van Christus

vandaan, en doet hen op menschen vertrouwen in plaats van op den Heere alleen!

Alsof de arbeid buiten den Verrezenen zou slaan! Alsof Hij ook in onzen tijd niet staat als op den oever van de fel-bewogen levenszee!

Alsof Hij niet nóg, in aanbiddelijke wijsheid, Zijn kinderen leidt langs de wegen, die Hij voor hen noodig keurt, ook in het maatschappelijk leven; om hen te beproeven — om hen te doen zien, dat al hun vertrouwen alleen op Hem gevestigd moet worden, niet op Ir Mussert, en niet op Ir Albarda, en evenmin op Dr Colijn.

Alleen op Hem — want grooter dan onze Helper is de nood nooit. Machtiger dan Jezus Christus is geen krisis.

Daarom heeft Hij Zich daar aan de zee van Tiberias aldus geopenbaard!

Aldus...

Opdat wij zouden arbeiden, wetend, dat onze arbeid niet ijdel is in den Heere!

J. SMELIK.

Reisindrukken (VII)

Tegen den dag, dat deze copie den lezers onder de oogen komt, hoop ik weer in mijn gewonen arbeid ingeschoten te zijn. Aan het schrijven van de catechismus-bijlage zal wel geen denken zijn voor het laatste nummer van April; want de copie dier bijlage moet altijd een dag eerder in Goes zijn. Maar volgende week zal, naar ik hoop, ook de catechismus-toegift weer op tijd kunnen verschijnen. En dan is daarmee tegelijk die periode van amerikaansche vreugden voorbij. Gelukkig niet wat de herinnering betreft. Die is goed, en blijvend.

Per „Zaandam” van de Holland-Amerika-lijn keer ik thans terug; volgens verwachting mogen we Maandagmorgen 24 April aan wal. Eerst was een andere boot uitgezocht, die te Cherbourg zou stoppen. Maar de berichten in de amerikaansche bladen waren tenslotte te alarmeerend. Binnen een week — aldus een deel dier bladen — zou er oorlog in Europa zijn. Mijnen lagen vóór de monding van Maas en Noordzeekanaal. De dijken zouden dádelijk kunnen worden doorgestoken. De troepen vóór de grens, Nederland en België zouden één der slagvelden worden van den nieuwen oorlog: drie maanden geleden was de nederlandsche regering voor de keus gesteld: meedoen met dat „hoofd van een bevrienden staat”, hetwelk tegelijk hoofd is van een (bijkens de radiografisch hier bekend gemaakte verkiezingsuitslagen) in Nederland niet bevrind geachte partij, óf de gevolgen riskeeren, in verlies van koloniën b.v. Aldus de amerikaansche bladen. En ook al leest men die persberichten op 'n amerikaansch, d.w.z., al neemt men niet alles wat daarin staat, voor honderd procent als waarheid aan, toch leek het beter, geen reis te riskeeren met een schip, dat ondanks zijn amerikaansch klinkenden naam („New York”), bij nader inzien toch onder duitsche vlag bleek te varen, en dus in geval van oorlog niet eens de toch al bezwaarlijke reis van Cherbourg naar Kampen door Frankrijk en België zou kunnen garandeeren. Derhalve zijn, hoe spijtig het ook was, de laatste toegezegde spreekbeurten, alsmede een voorgenomen lunch met de theologische faculteit van New Brunswick, op 't laatste oogenblik afgezegd, en is het vertrek vervroegd.

Het viel niet gemakkelijk, den amerikaanschen vrienden vaarwel te zeggen. Vele banden zijn gelegd, die, naar ik hoop, zullen blijven trekken. Het aantal dergenen, die kwamen groeten, was zóó groot, dat toen ds Kort van Hoboken (waar de booten der Holland-Amerika-lijn aanleggen), een afscheidswoord spreken wilde, mijn hut veel te klein bleek. Toen hebben we maar den salon in beslag genomen; de aanblik van den dominee, die staande uit den bijbel voorlas ('t waren de psalmen 120 en 121), was voor enkele geverfde dames zóó afschrikwekkend, dat ze vrijwillig rechtsomkeert maakten bij den ingang. In stilte heb ik toen ds Kort en den leider van het Hollandsche Zeemanshuis bewonderd, die hun werk ervan maken, schepen te bezoeken: zoo'n enkel zich haastig retireerend dame'tje illustreert de groote moeilijkheid van dergelijken arbeid. Overigens hebben we den nog resteierenden tijd aan boord goed besteed: de familie van ds van Halsema maakte enkele kiekjes, en zelfs is er gefilmd. Ook met een broer van Mevrouw Greijdanus ben ik aan boord geklekt, en natuurlijk met de familie Van Genderen, die me de allereerste en de allerlaatste oogenblikken met maassluissche, en dus royale hartelijkheid heeft in- en uitgeleid. De laatsten, die van boord gingen, waren de heer Eerdmans, uitgever van de engelsche vertaling van „Christus in Zijn Lijden”, prof. Zijlstra van Calvin College, die de vertaling bezorgde, en prof. dr. Jellema, die aan Harvard-University filosofie doceert, en ook het afscheidsdiner, met zijn ongeveer tweehonderd gasten, heeft willen bijwonen. Nooit vergeet ik het oogenblik, toen de „Zaandam” zich losmaakte en tusschen Vrijheidsbeeld en Wallstreet door den weg naar den oceaan ging zoeken. Het laatste gearticuleerde geluid dat van den wal tot mij doordrong, kwam in volle hartelijkheid van het echtpaar Dr. Visscher — de Groot te Hoboken; mevrouw Dr. Visscher is nog mijn catechisante geweest te Gorinchem. De wuivende zakdoeken kon ik niet meer verifiëren; maar ook die deden goed. En toen de mijne weer in den zak gestoken was, kwam me voor den geest niet alleen het door ds Kort gelezen Schrift-

gedeelte, m... rede, die e... geweest w... minister-pr... dat het lot... van één ma... schap, opw... lijnen van... Zoo ston... teeken” var... de spijskaas... met groote... zich eens... elders te k... voorrecht... Ik zag i... Europa te... komst kust... minder ove... oud-nederl... gebod schie... van daarev... trekken m... leven betre... op nederlan... na mijn a... met een „... Nu, na m... beter te k... dat men de... dit rijtje a... aan den d... Maar lang... Hij verkle... ontmoet, v... paar guide... in de „nie... doen. Mer... onder. Par... ook als ze... hun snelle... telden, wa... daartoe hu... tracht na... gedurende... durende en... zijn, dan be... voor wat... overvloed... drukke be... uit de mot... die kan ve... ten ontme... in vacantie... landarbeid... een vierde... hadden zij... amerikaan... Nederland... studieverb... geen enkel... spreken. D... dens. En... het leven... dient te ge... niet aan z... met het g... zocht, van... de enorme... zoals wij... Men kan... de kerk is... fabriek is... elke domi... moeilijk... eerwaard... en worder... wil maar... loopen, en... voor ons... dominees... last van d... rammelen... kunnen v... fessoren e... voorsteller... minder or... Respect b... verrichte... ook als ne... houding tr... doch wij... bode ziet... vaak, zoo... aan River... New-York... kan men... afbeelding... Maar 't or... Nederland... als gemis... trale ver... beweging... zweet; vo... de barbie... worden d... op staan... ze hier v... preekstoe... kunnen, d...